

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про професійних творчих працівників та творчі спілки

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, N 52, ст.312)

(Із змінами, внесеними згідно із Законами

N 1537-III (1537-14) від 02.03.2000, ВВР, 2000, N 21, ст.159

N 2547-III (2547-14) від 21.06.2001, ВВР, 2001, N 41, ст.199

N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004, ВВР, 2004, N 16, ст.238)

Цей Закон визначає правовий статус професійних творчих працівників, встановлює правові, соціальні, економічні та організаційні засади діяльності творчих спілок у галузі культури та мистецтва.

Р о з д і л І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

професійний творчий працівник - фізична особа, творча діяльність якої становить її основне заняття, що завершується створенням і оприлюдненням творів або їх інтерпретацією в галузі культури та мистецтва і є головним джерелом її доходів, незалежно від того, має вона чи не має будь-які юридично оформлені трудові відносини;

творча спілка - добровільне об'єднання професійних творчих працівників відповідного фахового напрямку в галузі культури та мистецтва, яке має фіксоване членство і діє на підставі статуту;

творча діяльність - індивідуальна чи колективна творчість професійних творчих працівників, результатом якої є твір чи його інтерпретація, що мають культурно-мистецьку цінність.

Стаття 2. Законодавство про професійних творчих працівників та творчі спілки

Законодавство про професійних творчих працівників та творчі спілки складається з Конституції України (254к/96-ВР), цього Закону, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність творчих спілок.

Стаття 3. Принципи та основні напрями діяльності творчих спілок

Творча спілка діє на принципах добровільного об'єднання її членів, які належать до одного фахового напрямку культури та мистецтва, самоврядування, взаємодопомоги і співробітництва, невтручання у творчий процес, вільного вибору форм і методів творчої діяльності, визнання авторських прав. У кожному фаховому напрямі може бути створено одне або більше добровільних творчих об'єднань.

Творчі спілки незалежні у своїй статутній діяльності від органів державної влади і органів місцевого самоврядування, політичних партій, інших громадських організацій.

Основними напрямками діяльності творчої спілки є:

творча діяльність у галузі культури і мистецтва;

розвиток національної культури та мистецтва, розроблення і втілення в життя культурно-мистецьких заходів, організація творчих конкурсів, виставок, авторських вечорів, прем'єр, фестивалів тощо;

створення умов для творчої праці, підвищення професійного, наукового та загальнокультурного рівня членів творчої спілки, виховання творчої молоді, оволодіння нею досягненнями національної та загальнолюдської культури;

пошук талантів серед молоді та сприяння їх творчому розвитку;

видання газет, журналів, книг та іншої друкованої продукції, створення кіно- та відеофільмів, аудіовізуальної продукції з метою популяризації досягнень української та світової культури і мистецтва, творчого доробку членів спілок;

турбота про правовий, соціальний та професійний захист членів творчої спілки;

сприяння відродженню, розвитку та популяризації народної творчості, творчому використанню народних традицій у розвитку культури та мистецтва, збереженню та збагаченню історико-культурної спадщини та довкілля, проведенню масових культурно-просвітницьких заходів, а також утвердженню демократичних, загальнолюдських цінностей;

постійна співпраця з педагогічними та науково-педагогічними колективами навчальних закладів;

подання допомоги в навчально-виховній роботі педагогічним колективам у патріотичному, культурному та інтелектуальному розвитку дітей та молоді, у морально-етичному та естетичному вихованні;

сприяння обміну культурними цінностями, співробітництво між діячами культури і мистецтва різних країн, національними і міжнародними організаціями культури та мистецтв;

виховання поваги до історико-культурних цінностей, традицій українського та інших народів.

Основні напрями діяльності творчої спілки, зазначені у цій статті, враховуються при вирішенні питання про надання громадській організації статусу творчої спілки як суб'єкта творчої діяльності.

Стаття 4. Взаємовідносини творчих спілок і держави

Держава забезпечує підтримку і захист законних прав та інтересів творчих спілок, гарантує однакові умови для виконання ними статутних завдань і цілей.

З метою підтримки творчих спілок в реалізації їх статутних завдань держава:

сприяє розвиткові творчих спілок, їх діяльності щодо творення національної культури та мистецтва, проведенню культурно-мистецьких заходів;

надає творчим спілкам дотації та розміщує державні замовлення;

надає необхідну інформацію для забезпечення діяльності творчих спілок;

гарантує професійний та соціальний захист членів творчих спілок, охорону їх авторських та суміжних прав; (Абзац п'ятий частини другої статті 4 в редакції Закону N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

залучає творчі спілки до підготовки законопроектів, розроблення загальнодержавних програм національно-культурного розвитку, інших соціально важливих культурологічних та соціально-політичних заходів.

Стаття 5. Статут творчої спілки

Творча спілка діє на підставі статуту, що приймається загальними зборами (з'їздом, конференцією).

Статут творчої спілки не повинен суперечити законодавству України.

У статуті творчої спілки має бути визначено:

назва, місцезнаходження, статус творчої спілки, професійна спрямованість;

цілі, завдання і основні форми діяльності творчої спілки;

умови прийому до членів творчої спілки та вибуття з неї;

права і обов'язки членів творчої спілки;

територіальні осередки творчої спілки;

структура, порядок створення та компетенція виборних органів творчої спілки, строки та механізм здійснення їх повноважень;

джерела формування майна та коштів творчої спілки і порядок їх використання;

порядок реорганізації та припинення діяльності творчої спілки.

До статуту можуть включатися інші положення, пов'язані з особливостями діяльності творчої спілки.

Стаття 6. Соціальний захист професійного творчого працівника

Професійний творчий працівник користується правом на державне соціальне страхування, оплату праці відповідно до професії, кваліфікації та особистого трудового внеску, належні умови праці, пенсійне забезпечення згідно з законодавством України.

Професійний творчий працівник може мати статус як найманого працівника, так і особи, яка не працює за наймом.

Професійним творчим працівникам, які зробили вагомий внесок у розвиток національної культури та мистецтва, можуть встановлюватися державні стипендії відповідно до законодавства України.

Професійним творчим працівникам - членам творчої спілки для забезпечення умов для творчої діяльності надається окрема кімната (кабінет, майстерня) або додаткова жила площа розміром не менш як 20 кв. м, що оплачується в одинарному розмірі.

Професійним творчим працівникам - членам творчих спілок гарантується додатковий соціальний захист. Вони можуть одержувати фінансову та іншу матеріальну допомогу, доплату до пенсій, користуватися закладами охорони здоров'я відповідних творчих спілок, будинками творчості, будинками-інтернатами (пансіонатами) для людей похилого віку та інвалідів згідно з статутними положеннями, матеріальними і фінансовими можливостями творчої спілки.

Р о з д і л І І

ПОРЯДОК ЗАСНУВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТВОРЧИХ СПІЛОК

Стаття 7. Статус творчих спілок

Творчі спілки України можуть мати всеукраїнський та регіональний (місцевий) статус.

До всеукраїнських творчих спілок належать спілки, діяльність яких поширюється на територію всієї України і які мають місцеві творчі осередки у більшості її областей.

До регіональних (місцевих) творчих спілок належать спілки, діяльність яких поширюється на територію відповідної адміністративно-територіальної одиниці або регіону.

Всеукраїнським творчим спілкам може надаватися статус національних. Порядок надання творчим спілкам статусу національних встановлюється Кабінетом Міністрів України за пропозицією засновника творчої спілки і Міністерства культури та мистецтв України.

Стаття 8. Порядок створення творчої спілки

Творча спілка створюється групою професійних творчих працівників відповідного фахового напрямку в галузі культури та мистецтва (всеукраїнська - у складі не менш як 100 осіб, регіональна (місцева) - не менш як 20 осіб), що мають у своєму доробку завершені та оприлюднені твори культури і мистецтва чи їх інтерпретації.

Членами творчої спілки можуть бути професійні творчі працівники - громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які досягли 18 років.

Рішення про утворення творчої спілки приймається загальними

зборами (з'їздом, конференцією).

Питання про надання спілці професійних творчих працівників статусу творчої спілки як суб'єкта творчої діяльності вирішується при реєстрації спілки у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 9. Права творчих спілок

Творчі спілки мають право:

здійснювати творчу та господарську діяльність у передбаченому законодавством порядку для виконання своїх статутних завдань;

представляти та захищати права і законні інтереси своїх членів;

брати участь у розробленні нормативно-правових актів щодо діяльності творчих спілок та статусу творчих працівників;

брати участь у визначенні засад державної політики у сфері оплати праці членів творчих спілок, страхування, пенсійного забезпечення, зайнятості, правового та соціально-економічного захисту творчих працівників;

представляти професійних творчих працівників до відзначення державними нагородами, почесними званнями, державними преміями, іншими видами морального та матеріального заохочення;

здійснювати заходи з соціально-економічної підтримки та благодійництва;

у встановленому порядку створювати фонди творчих спілок з правами юридичної особи для виконання статутних завдань і цілей творчої спілки;

володіти, користуватися і розпоряджатися майном на правах власника відповідно до законодавства України;

на пріоритетність при продовженні договору оренди приміщень, які вони орендують під творчі майстерні, студії, лабораторії тощо;

проводити атестацію творчих працівників відповідно до свого статуту; (Частина першу статті 9 доповнено абзацом одинадцятим згідно із Законом N 2547-III (2547-14) від 21.06.2001)

здійснювати управління майновими правами членів спілки, які є суб'єктами авторського права і (або) суміжних прав згідно із Законом України "Про авторське право і суміжні права" (3792-12). (Частина першу статті 9 доповнено абзацом згідно із Законом N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

Всеукраїнські творчі спілки, які діяли як юридичні особи до 24 серпня 1991 року, є правонаступниками майна відповідних творчих спілок колишнього Союзу РСР. Всеукраїнські творчі спілки щорічно одержують фінансову допомогу з Державного бюджету України. Інші творчі спілки можуть отримувати фінансову допомогу з республіканського бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів.

Стаття 10. Державна реєстрація творчих спілок

Державній реєстрації підлягають усі творчі спілки.

Державна реєстрація всеукраїнських творчих спілок здійснюється Міністерством юстиції України, а їх територіальних осередків та регіональних (місцевих) творчих спілок - відповідними місцевими органами виконавчої влади.

За реєстрацію творчої спілки справляється реєстраційний збір. Розмір реєстраційного збору встановлюється Кабінетом Міністрів України залежно від статусу творчої спілки, але не може бути більшим, ніж 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Для державної реєстрації творчої спілки її засновники подають до органу, що здійснює реєстрацію, заяву, до якої додаються документ про сплату реєстраційного збору та установчі документи - статут творчої спілки і протокол загальних зборів (з'їзду, конференції) про утворення творчої спілки, в якому мають міститися такі відомості:

назва організації та мета її утворення;

дата утворення;

склад засновників та керівних органів;

місцезнаходження керівних органів творчої спілки, номер контактного телефону;

дані про територіальні осередки.

Орган, що здійснює реєстрацію творчої спілки, у місячний строк видає засновникам свідоцтво про державну реєстрацію творчої спілки за зразком, встановленим Кабінетом Міністрів України. У необхідних випадках орган, що здійснює реєстрацію творчої спілки, проводить перевірку відомостей, зазначених у поданих документах.

З моменту реєстрації творча спілка чи її територіальний осередок набувають статусу юридичної особи.

Стаття 11. Відмова в державній реєстрації творчої спілки та порядок її оскарження

Орган, що здійснює реєстрацію творчої спілки, відмовляє у державній реєстрації творчої спілки у разі, якщо:

статут або інші документи, подані на реєстрацію, суперечать законодавству України;

з такою ж назвою зареєстровано іншу творчу спілку.

Орган, що здійснює реєстрацію творчої спілки, направляє письмове повідомлення про відмову в державній реєстрації, в якому зазначаються підстави відмови, передбачені цим Законом.

Відмова в державній реєстрації творчої спілки може бути оскаржена в судовому порядку.

Стаття 12. Перереєстрація творчої спілки

Перереєстрація всеукраїнської творчої спілки, її

територіальних осередків та регіональних (місцевих) творчих спілок здійснюється у разі зміни назви чи статусу творчої спілки, реорганізації (злиття з іншою творчою спілкою чи поділу) в порядку, встановленому цим Законом щодо реєстрації.

До заяви про перереєстрацію творчої спілки додається раніше одержане свідоцтво про державну реєстрацію та її статут.

При перереєстрації творчої спілки орган, що здійснює реєстрацію, видає нове свідоцтво про державну реєстрацію встановленого зразка.

Надання всеукраїнській творчій спілці статусу національної або позбавлення її цього статусу не тягне за собою, у зв'язку з цим, її перереєстрації. (Статтю 12 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 1537-III (1537-14) від 02.03.2000)

Стаття 13. Припинення діяльності творчої спілки

Діяльність творчої спілки припиняється:

згідно з рішенням загальних зборів (з'їзду, конференції) творчої спілки;

на підставі рішення суду в разі порушення законодавства України.

Р о з д і л III

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ТВОРЧИХ СПІЛОК

Стаття 14. Керівні органи творчої спілки

Діяльністю творчої спілки керують загальні збори (з'їзд, конференція), правління, президія (рада тощо) та голова правління.

Стаття 15. Загальні збори (з'їзд, конференція) творчої спілки

Загальні збори (з'їзд, конференція) є вищим керівним органом творчої спілки, що скликаються відповідно до статуту творчої спілки.

Рішення про скликання загальних зборів (з'їзду, конференції) приймається правлінням творчої спілки або на вимогу не менш як однієї третини членів творчої спілки.

Загальні збори (з'їзд, конференція) творчої спілки:

затверджують статут спілки, вносять до нього зміни;

визначають основні напрями діяльності творчої спілки на черговий період, розглядають і затверджують цільові програми творчої діяльності;

заслуховують звіт правління про діяльність творчої спілки та звіт ревізійної комісії;

обирають правління, президію (раду тощо), голову правління та ревізійну комісію творчої спілки;

приймають рішення про реорганізацію або ліквідацію творчої спілки;

розглядають інші важливі питання діяльності творчої спілки.

Стаття 16. Правління творчої спілки

У період між загальними зборами (з'їздами, конференціями) діяльністю творчої спілки керує правління творчої спілки, яке обирається загальними зборами (з'їздом, конференцією) на строк, визначений статутом.

До компетенції правління належить:

попередній розгляд і обговорення всіх питань, що розглядаються загальними зборами (з'їздом, конференцією);

визначення чергових завдань, формування цільових програм розвитку та діяльності творчої спілки;

здійснення контролю за реалізацією рішень загальних зборів (з'їзду, конференції) творчої спілки, проведення заходів, спрямованих на їх виконання;

затвердження кошторису творчої спілки;

прийом до членів творчої спілки;

вирішення інших питань діяльності згідно із статутом творчої спілки.

Стаття 17. Президія (рада тощо) та голова правління творчої спілки

У період між засіданнями правління поточною діяльністю творчої спілки керують президія (рада тощо) та голова правління творчої спілки відповідно до законодавства України та статуту творчої спілки.

Стаття 18. Ревізійна комісія творчої спілки

Ревізійна комісія творчої спілки здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю творчої спілки, правильним веденням справ, своєчасним розглядом листів, звернень, заяв і скарг.

Стаття 19. Звітність та інформація про діяльність творчих спілок

Звітність про діяльність творчих спілок має відкритий характер і є доступною кожному члену спілки. Спілки інформують громадськість про свою діяльність через засоби масової інформації.

Стаття 20. Координаційна та фахові ради творчих спілок

Для координації діяльності та захисту інтересів творчих спілок може створюватися Координаційна рада.

Координаційна рада формується з представників тих творчих спілок, що виявили бажання стати її членами. До Координаційної

ради за посадою входять голови правлінь творчих спілок. Інші члени ради обираються відповідно до положення про неї, що затверджується пленумом (конференцією) творчих спілок.

Засідання Координаційної ради творчих спілок проводиться не рідше одного разу на півріччя та на вимогу не менш як третини членів ради.

Координаційна рада творчих спілок:

координує діяльність творчих спілок;

представляє в державних органах спільні інтереси творчих спілок;

визначає спільні заходи і завдання творчих спілок;

сприяє вивченню та поширенню позитивного досвіду роботи творчих спілок.

Рішення Координаційної ради мають рекомендаційний характер.

Творчі спілки можуть створювати регіональні (місцеві) фахові ради творчих спілок, повноваження та основні напрями діяльності яких визначаються їх положеннями, затвердженими пленумом (конференцією) творчих спілок.

Р о з д і л І V

МАЙНОВІ ПИТАННЯ, ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ТВОРЧИХ СПІЛОК ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРОФЕСІЙНИХ ТВОРЧИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ТВОРЧІ СПІЛКИ

Стаття 21. Джерела формування майна та коштів творчих спілок

Джерелами формування майна і коштів творчих спілок є:

внески членів творчих спілок;

винагороди за управління майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав відповідно до Закону України "Про авторське право і суміжні права" (3792-12); (Абзац третій статті 21 в редакції Закону N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

фінансування з Державного бюджету України;

майно колишніх загальносоюзних творчих спілок Союзу РСР, до якого належать розташовані на території України будинки, споруди, матеріально-технічні засоби, які за станом на 24 серпня 1991 року згідно з правоустановчими документами перебували у віданні творчих спілок колишнього Союзу РСР або у володінні чи користуванні відповідних республіканських або територіальних структур;

доходи, отримані внаслідок підприємницької діяльності підприємств творчих спілок, що спрямовуються на виконання статутних цілей спілки;

спеціальні відрахування до фондів творчих спілок, якщо вони встановлені Кабінетом Міністрів України, за використання на

території України творів, які стали суспільним надбанням; (Абзац сьомий статті 21 в редакції Закону N 1407-IV (1407-15) від 03.02.2004)

добровільні грошові та матеріальні внески фізичних і юридичних осіб, у тому числі іноземних.

Стаття 22. Майно творчих спілок

У власності творчих спілок можуть перебувати будинки, споруди, обладнання, кошти, цінні папери та інше майно, придбане творчими спілками.

У разі ліквідації творчої спілки майно передається організації- правонаступнику, а коли її немає, - реалізується в установленому законом порядку. Кошти, одержані від реалізації майна, можуть бути використані лише на цілі, пов'язані з розвитком відповідної галузі культури та мистецтва.

Стаття 23. Господарська діяльність творчих спілок

З метою здійснення статутних завдань і цілей творчі спілки у встановленому порядку можуть створювати підприємства, установи та організації з правами юридичної особи для ведення господарської та іншої діяльності, правовий статус яких визначається законодавством України, статутом спілок, а також їхніми власними статутами (положеннями).

Стаття 24. Оподаткування творчих спілок та їх підприємств

Оподаткування творчих спілок та їх підприємств здійснюється згідно із законодавством України про оподаткування.

Стаття 25. Відповідальність за порушення законодавства про професійних творчих працівників та творчі спілки

Порушення законодавства України про професійних творчих працівників та творчі спілки тягне за собою дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законодавством України.

Р о з д і л V

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ ТВОРЧИХ СПІЛОК, ЇХ ДІЯЛЬНІСТЬ ЗА КОРДОНОМ

Стаття 26. Міжнародні зв'язки та особливості міжнародного співробітництва творчих спілок

Творчі спілки відповідно до їх статутів можуть засновувати міжнародні творчі організації чи об'єднання або вступати до них, підтримувати прямі міжнародні контакти і зв'язки, укладати відповідні угоди, а також брати участь у здійсненні заходів, що не суперечать міжнародним зобов'язанням України.

Міжнародна діяльність творчих спілок України і співробітництво у цій сфері здійснюються на основі міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, цього Закону, інших законів України та договорів, укладених творчими спілками з відповідними зарубіжними

організаціями. Якщо міжнародним договором встановлено інші правила, ніж ті, які містяться у законодавстві України, то застосовуються правила міжнародного договору України.

Стаття 27. Діяльність творчих спілок України за кордоном

Відповідно до міжнародних договорів України, цього Закону та інших нормативно-правових актів творчі спілки можуть безпосередньо здійснювати діяльність за межами України в інтересах держави та творчої спілки.

Р о з д і л VI

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства у відповідність із Законом України "Про професійних творчих працівників та творчі спілки" нормативно-правові акти України застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у двомісячний строк:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із Законом України "Про професійних творчих працівників та творчі спілки";

привести свої рішення у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування органами виконавчої влади прийнятих ними нормативно-правових актів, що не відповідають цьому Закону;

відповідно до компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

разом із Фондом державного майна України забезпечити передачу у власність чи надати у безстрокове користування нерухоме майно творчим спілкам (Всеукраїнській музичній спілці, Спілці архітекторів України, Спілці дизайнерів України, Спілці журналістів України, Спілці кінематографістів України, Спілці композиторів України, Спілці майстрів народного мистецтва України, Спілці письменників України, Спілці театральних діячів України, Спілці фотохудожників України, Спілці художників України), яке було в їхньому користуванні на момент прийняття Верховною Радою України Постанови від 10 квітня 1992 року "Про майнові комплекси та фінансові ресурси громадських організацій колишнього Союзу РСР, розташовані на території України" (2268-12).

4. Творчі спілки, зазначені в пункті 3 Прикінцевих положень Закону України "Про професійних творчих працівників та творчі спілки", та Всеукраїнська спілка кобзарів, Національна Ліга українських композиторів, Спілка рекламистів України та їх територіальні осередки, які зареєстровано відповідно Міністерством юстиції України та місцевими органами виконавчої влади на час прийняття цього Закону, визнаються суб'єктами творчої діяльності та перереєстрації відповідно до вимог цього Закону не підлягають.

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ, 7 жовтня 1997 року
N 554/97-ВР

{ Документ взято з сайту Верховної Ради }

Публікації документа:

-
- Офіційний вісник України - 1997 р., № 45, стор. 427, код акту 4205/1997
  - Голос України від 06.11.1997
  - Урядовий кур'єр від 13.11.1997
  - Відомості Верховної Ради України від 23.01.1998 - 1998 р., № 52, стаття 312
-